

Спогад Марії Дмитрівни Бакиєвої, вихованки Таманської армії

Як тільки скінчилась Громадянська війна, командування загону відправило мене до дитячого будинку. При ньому була школа, і я пішла до першого класу. Після семирічки закінчила медучилище. Працювала операційною сестрою. Коли почалася війна з білофіннами, добровольцем попросилася на фронт. Після поразки Фінляндії повернулася до мирної праці. Та ненадовго: на нашу землю посунули фашисти.

У Велику Вітчизняну війну я воювала від першого до останнього дня. Була на багатьох фронтах. Та особливо запали мені у пам'ять бої на Малій землі.

Наша медична група у складі бригади морської піхоти висадилася в районі Станички. Організували евакопункт, щоб відправляти важкопоранених на Велику землю.

Напружені то були дні. Протягом доби наша загально-хірургічна група подавала допомогу не одній сотні воїнів. Бувало, ми не викроювали години для перепочинку. На розвантажених судна переносили поранених.

Працювати доводилося за тяжких умов. Ворожі авіація й артилерія часто обстрілювали пристань.

Серед малоземельців були різні за віком воїни. Зустрічала я літніх людей, що якимось чином добилися призову до діючої армії. Були в лавах десантників і добровольці піонерського віку. Я добре знала одного з них – юнга Чорноморського флоту Віктора Чаленка.

Востаннє я бачила хлопчика перед боєм за залізницю.

– Будь обережний, – сказала я йому.

– Мене куля не бере, – усміхнувся Вітя.

Та цього разу вдавний юнга помилився. Куля не обминула його.

Перегадом мені вдалося дізнатися про бойовий подвиг чорноморського героя. Вітя брав участь у складних бойових операціях проти фашистів, у п'ятнадцять років став розвідником. Коли 83-тя бригада морської піхоти вела тяжкі бої, оборонного характеру під Туапсе, юний воїн подав заяву до бюро комсомольської організації: «Прошу прийняти мене до лав Ленінського комсомолу, – писав віт. – Хочу бути комсомольцем и безпощадно нищити двоногих звірів».

Довіру товаришів він виправдав: за мужність і відвагу, виявлені в боях, Вітю нагородили орлом Червоної Зірки.

Висадившись у районі Мисхако, батальйон, у якому був Вітя, одразу ж розпочав бій. Моряки наполегливо просувалися вперед, захопили батареї супротивника. Та несподівано шлях батальйонові перетнув кулемет. Знищити вогневу точку ворога узявся Вітя. Хоч був сильний вогонь, він поповз уперед. Ціль уже близько. Хлопчик жбурнув по ній дві гранати. Прогриміливибухи – і кулемет замовк. Та ось неподалік з'явилися три фашисти. Вітя знищив їх з автомата.

Батальйон, натхнений подвигом юного бійця, знову піднівся в атаку. Підхопився й Вітя. І тут ворожа куля підкосила його.

В кишені юнги товариші знайшли записку: «Якщо загину в боротьбі за робітничу справу, прошу командирів Вершиніна і Киницина за першої можливості зайти до мене додому в місто Єйск і розповісти моїй матері, що її син загинув зв звільнення Батьківщини. Мій орден, комсомольський квиток і цей блокнот передайте матері. Хай зберігає і згадає свого сина. Передайте їй безкозирку, хай пам'ятає сина-моряка...

Віктор Чаленко»

Віскова Рада 18-ї армії посмертно нагородила юнгу орденом Леніна, а бійці склали про Вітю и його бойових друзів пісню:

Міцніші серця за алмаз і за крицю
В героїв десанту, героїв атак.
Ввійшли у легенди Воронін, Куницин
І Вітя Чаленко, наш юний моряк.

Публикується по: Дем'яненко В. До батальйону юних зараховується... - Київ, Веселка, 1983. – С. 10 – 11.